

גיליון ע"ז
פר' וארא תשפ"א

דרך מצוותיך

שו"ת בהלכה מרבינו

עוד בענין כיסוי הראש
ההנהגה בכיפה רחוקה

שאלה: אדם שאין לו כיפה, ויש כיפה רחוקה ממנו. יש לו ב' אפשרויות, או ללכת ד' אמות לקחת הכיפה, או לשלוח אחר שיביאה לו. מה עדיף האם שילך בעצמו ועי"ז יקח הכיפה יותר מהר, או האם שיביא לו אחר, אפי' שיקח יותר זמן. תשובה: אין לילך ד"א וישים בנתיים יד על הראש.

ב' כיסויים בשמו"ע

שאלה: העומד בתפילה, ומגיע חילוני שאין לו כיפה לביהכנ"ס, האם לתת לו את הכיפה שלי, ואני אשאר רק עם כיפה אחת או לא, (האם מוגדר שאני מפסיד ענין של ב' כיסויים על הראש בתפילה, כדי להציל חברי מחטא גדול, שלא ילך בלי כיפה כלל).

תשובה: א"צ ב' כיסויים.

כיפה שנפלה לילדים בשינה

שאלה: כאשר נופלת הכיפה לילדים בשעת השינה, האם צריך להרים הכיפה ולכסות את ראשם.

תשובה: מדת חסידות.

בענין סדר לבישת בגדים:

בענין לבישת חלוקא דרבנן

האם חייב ללבוש חליפה ארוכה, כשיש קצת בושה מהסביבה. תשובה: כרצונך.

[ועל' קובץ אגרות (ח"א סי' קצ"ו) שדעת מרן החזו"א שצריך ללבוש חליפה ארוכה. ומספרים שכשהיה פירצה בצניעות קרא לכמה מתלמידיו וביקש מהם שילבשו "מעיל ארוך", ואמר שאם אנחנו נתחזק בצניעות יתחלש הפירצות אצלם. ושמעתי שמרן שליט"א היה משלם מכיסו לנכדיו שיחליפו לחליפה ארוכה לאחר נישואיהם].

דיני הנהגה בבית המרחץ

האם מותר לפטפט במקוה

שאלה: מצוי מאוד שאנשים נפגשים במקוה ומשוחחים ביניהם, האם באמת מותר לעשות כן.

תשובה: מותר (כי אין זה מרחץ שבחז"ל).

דיני נטילת ידיים (סימן ד')

כלי שבור ומאוס למים הטמאים בנטילת ידיים שחרית

שאלה: בספר סדר היום כתב שבנט"י שחרית, יקח לכלי התחתון של המים טמאים, "כלי שבור ומאוס", האם נהגו כן רבותינו.

תשובה: לא ראינו שנהגו כן.

שפשוף ידיים בנט"י שחרית

שאלה: האם בנט"י שחרית, יש דין שפשוף. כמו בנט"י לסעודה.

תשובה: לא מצינו.

חילוך ד' אמות בלא נט"י בשינת צהריים

שאלה: האם נוהג איסור ללכת ד' אמות, בלי נט"י, בנט"י של שינת צהריים.

תשובה: לא נוהגים. (דולה ומשקה)

דרך פיקודיך

פנינים על פרשת שבוע

בכל שתי מכות היה צד שווה

וְהָרַבְּיָתִי אֶת אֶתְּי וְאֶת מוֹפְתֵי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם (ז' ג')

בהגדה של פסח איתא, דְּבַר אַחַר, בְּיַד חֲזָקָה שְׁפִימָם. וּבְזֶלַע נְטוּיָה שְׁפִימָם. וּבִמְרָא גְדוֹל שְׁפִימָם. וּבְאִתּוֹת שְׁפִימָם. וּבִמְוֹפְתִים שְׁפִימָם. אֵלוֹ עֶשֶׂר מִכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרַיִם וְכו'. ויש לעיין למה חילקם לחמשה זוגות, שכתב ביד חזקה שתיים ובזרוע נטויה שתיים וכו'.

ויש לומר כי בכל שנים מהם יש צד השווה.

דָּם. צְפַרְדֵּעַ - שתיהם באו מהיאור כדכתיב (שמות ז' כ"ח) וְשַׁרְץ הַיָּאֵר צְפַרְדֵּעִים.

פְּנִינִים. עָרוֹב - שתיהם בעלי חיים, אלא שערוב היה כל מיני בעלי חיים וכנים הוא מין אחד.

דְּבַר. שְׁחִין - שניהם ענין של מות, דשחין הוא כמיתת אדם שהרי מצורע חשוב כמת כדאיתא בשמות רבה (פ"א סי' ו') שלקן בצרעת).

בְּרָד. אַרְבֶּה - בשניהם המכה ירדה מהשמים, דהרי גם במכת ארבה כתיב (שמות י' ט"ו) וַיִּכַּס אֶת עֵין כָּל הָאָרֶץ.

חֲשֵׁף. מַפֶּת בְּכוֹרוֹת - שניהם ענין של מוות כי החושך מגיע מגיהנם (עיין בשמו"ר פי"ד, ב') וכן במכת בכורות הלכו לגיהנם. לכן חילק בעל ההגדה המכות לשתיים שתיים (טעמא דקרא, לפסח).

קל וחומר מהצפרדעים שעשו חנניא מישאל ועזריה

וְשַׁרְץ הַיָּאֵר צְפַרְדֵּעִים וְעַלּוֹ וּבָאוּ בְּבֵיתָהּ וּבְזוּזָר מִיֵּשְׁבֵי בָּהּ (ז' כ"ח)

ידוע הגמרא בפסחים (נ"ג ב') מה ראו חנניא מישאל ועזריה שמסרו עצמן על קדושת השם, נשאו קל וחומר בעצמן מצפרדעים ומה צפרדעים שאין מצווין על קדושת השם כתיב בהו וְעַלּוֹ וּבָאוּ בְּבֵיתָהּ... וּבְתַנּוּרֶיהָ וּבְמִשְׁאָרוֹתֶיהָ, אנו שמצווין על קדושת השם על אחת כמה וכמה.

ויש לשאול מה הלימוד מהצפרדעים והלא הם הצטוו ו'עלו בביתך וגו'', משא"כ חנניא מישאל ועזריה שלא נצטוו כלל. ויש לומר (כך שמעתי בשם מהרי"ל דיסקין זצ"ל) שאמנם הצטוו ציווי כללי שיכנסו בביתך ובחדר משכבך ועל מטתך ובבית עבדיך ובעמך ובתנורך ובמשארותיך, אך אין זה ציווי פרטי לכל צפרדע אם יכנס לבית או לתנור, וכל אחד יכל להניח לאחר שהוא יכנס לתנור, והם לא אמרו כן, רק תיכף עלו בתנורים ובמשארות אף שאינם מצווים על קדושת השם, ומזה למדו חנניא מישאל ועזריה קל וחומר.

ואגב, הוכיח רבנו לפלוני (שדיבר במקום שהשתיקה יפה לו) ואמר לו: שמעתי בשם רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, מה טעם הכלבים ששתקו בשעת מכת בכורות זכו לקבל את הנבילות (עי' רש"י שמות כ"ב ל'), ואילו הצפרדעים שלכאורה מסרו נפשם יותר על קידוש השם, כי הלא נכנסו לתנור החם אצל פרעה, לא קיבלו גמול מלבד שלא מתו ונשארו לחיות ביאור, כי יותר קשה לשתוק מלהישרף באש.

(שבענו מטובך)

אשרי העם שרבינו מנהיגו

מהנעשה והנשמע בקודש פנימה מהשבוע האחרון

♦♦♦

- בשבוע האחרון נכנסו לרבן של ישראל אברכים בוגרי ישיבת גרודנא בשאלה כמה האברכים צריכים להתחזק בעת הזאת כשרבם הגאון הגדול ר' יצחק הקר במצב קשה, רבינו השיב "בלימוד התורה", חזרו ושאלו 'כמה זה יתבטא השיב רבינו "שמירת הדיבור בתחילת הסדר", וב"ה היה ניסים גלויים וחל שיפור גדול במצבו.

- רבן של ישראל מרן שר התורה שליט"א קרא לציבור להתחזק בימים אלו בלימוד התורה, ביראת שמיים ובתפילות לעצירת המגיפה, והורה כי יש לשמור ולהקפיד על הוראות הרופאים והתקנות שנקבעו בכדי לעצור את המגיפה ולהקפיד בהירות יתירה על החולים.

- ביום רביעי רבן של ישראל השתתף בעצרת תפילה שנערך בבית מדרשו לדרמן לרפואת הגה"ג ר' משולם דוד סולבייצ'יק. פורסם על דעת רבותינו רבן של ישראל שליט"א ומרן ראש הישיבה שליט"א כי בעקבות המצב נקראים ההורים לעקוב בעינא פקיא על התלמידים בעת שנאלצים להישאר בביתם ולהשתדל להשרות אורה נעימה בבית זכות וחובה שהמחנכים יתמידו בקשר קבוע עם התלמידים ושישמרו סדרי הלימוד והשיעורים". את דברם מסיימים רבותינו: "והעיקר לשמור על קניני הרוח שלא יפסדו וכמאמר חז"ל קשין דברי תורה לקנותם ככלי זהב ונוחין לאבדם ככלי זכוכית".

- ביום חמישי רבן של ישראל ומרן ראש הישיבה קראו במכתבם לאחר שבעוה"ר נאלצים תשב"ר ללמוד בביתם לזמן קצר בגלל ריבוי החולים, קראו רבותינו שעל המנהלים והמלמדים עם ההורים מוטלת החובה לעשות כל מאמץ שח"ו לא יגרם ביטול תורה של תשב"ר ולעודד הלימוד והתפילה ביתר שאת וביתר עוז, רבותינו הדגישו ולפתוח מחדש את התתי"ם מיד כשמתאפשר. וסיימו בקריאה לתשב"ר הטהורים שמזכות הבל פיכם הטהור מתקיים העולם, תתחזקו מאד בימים אלו בתורה תפילה וכיבוד אב ואם, ותזכו לגדולת"ח מופלגים מתוך בריות גופא.

- רבן של ישראל שליט"א ומרן ראש הישיבה שליט"א יחד עם רבני רחובות כתבו מכתב חריף כנגד היוזמה הנוראה להקים מסגרת 'תיכונת' עבור תלמידי התלמוד תורה בעיר תחת לשלוח את הבנים לישיבה קדושה. בתו"ד כתבו: והנה דבר פשוט הוא כי רק הדבקים בתורה ואין בלתי זוכים לחיים טובים ומאושרים, וכאשר מערבים עם התורה חכמות זרות נפסלת סגולת אשריך בעולם הה וטוב לך לעולם הבא, וכל מי שניחן בעיניים לראות ולב להבין, רואה כי עוסקי התורה יש להם חיים מאושרים וטובים של תורה וזוכים לשמחה של מצווה תמיד, וקראו רבותינו בזעקה: לפיכך אנו פונים אליכם בעצה ובאזהרה להדיר יוזמות פסולות של כלאי חול בקודש, השמרו מלתור אחרי תיכונים זרים שאינם על טהרת הקודש, אלא אך ורק לנטוע את בניכם בישיבות הקדושות המונהגות בדרך המסורה לנו מרבותינו בכל הדורות בתבניתה ובטהרתה.

- ביום ראשון רבן של ישראל שימש כסנדק בברית לבן נינו, ניין לחתנו הגאון ר' יהושע צביון, נכד לנכדו הגר"מ שטיגל, בן לנינו הרב גרשון רודרמן.

- קודם סיום סדר מועד במסגרת לימוד דף יומי משניות. שנערך בבניי האומה בירושלים נכנס הרב שמואל הלפרין מיוזמי המסגרת לרבינו עם ספר המשניות במתכונת הלימוד של דף ליום ואמר לרבינו שהוא בדרכו למעמד סיום סדר מועד בלימוד היומי. רבינו בירך את כל הלומדים ואת מי שיצטרפו ללימוד: "שיזכו לכל טוב". יצויין שרבינו חתם בחודש תשרי האחרון, על מכתב הקורא להצטרף ליוזמת לימוד דף משניות יומי.

- רבן של ישראל השתתף שעה ארוכה במסע לויית להבחל"ח הגאון ר' משולם שנקר מראשי ישיבת קהילות יעקב, רבן של ישראל נשאל ע"י בחור מאחד הישיבות המובחרות במרכז הארץ, שכעת יומיים קודם חתונתו חש בתסמיני הקורונה חום וחולשה, ושאל האם יבדק למרות הסמיכות לחתונה, רבינו השיב שיערוך בדיקה, ואם יצא חיובי שידחה החתונה.

- ביום רביעי סיימו רבבות עמך בית ישראל את המחזור הראשון ברמב"ם שמיטה ויובל הנלמד מידי יום ע"פ תקנת רבינו. מרן ראש הישיבה שלח את ספרו החדש על מסכת בבא בתרא לרבן של ישראל שעיין בו ארוכות

- ע"ד רבותינו רבן של ישראל שליט"א ומרן ראש הישיבה שליט"א העתירו המוני בית ישראל בער"ח שבט בתפילת יו"כ קטן ובאמירת פרקי התהילים פ"ג ק"ל קמ"ב, לעצירת נגיף הקורונה, יצוין שרבינו חזר ומעורר כי עיקר תפקידנו בעת הזאת הוא להתפלל ולבטוח בהקדוש ברוך הוא שיושיענו.

- מנהל ת"ת חכמת שלמה הרב אברהם שלום פינזל מספר על החרדה הנוראה שראה אצל רבינו בעת הדיון בענין סגירת המוסדות, ובקשתו שידאגו שבעת לימוד התלמידים בביתם, ככל האפשר לשמר לימודם ולפקח עליהם ככל האפשר כזמן שהת"ת פתוחים, וכן רבינו הביע בפניו החשיבות הגדולה שהציבור יתפלל להעביר מעמנו את הנגיף מארצנו.

-השבוע נערך בבית רבינו מעמד כתיבת אותיות בספר תורה שיוכנס לישיבת היכל יוסף, לאחר שרבינו כתב אות בספר התורה בירך את רבני הישיבה שיצליחו במהרה לקבל משכן קבע לישיבה שהמקום צר מלהכיל עקב ריבוי תלמידים בסיעתא דשמיא, ולבקשת רה"י הגאון ר' ברוך לזרוס שליט"א נתן רבינו ברכה מיוחדת לר"ע הרב יעקב גוטרמן שמסייע לישיבה בכל הענינים.

לתרומות והנצחות ניתן לפנות לפלאפון

052-760-6474

יו"ל ע"י קו דרך אמונה: 0799-211-666

לקבלת הגיליון במייל: a0799211666@gmail.com

הגיליון יו"ל בסיוע עמותת "נעשה אדם" ע.ר. 580652063